

Propositio 140.

531

Tertius modus est subtilior, tu scis quod duodecima denominatio est quadrata sextæ, & quadrata quad. tertiaræ, & cuba quarti, quarta autem est inter tertiam & sextam secunda quantitas in continua proportione: ergo inuenta & numeri propositi & & radicis inuentæ reducam ad unam denominationem, & inter numeratores collocabo duas quantitates, quod facile erit sensim procedendo, & habebo & cu. quasitam, tunc minorem ex duabus intermediis. Et similiter pro relata prima, capiam sexaginta denominations, & scis, quod quintadecima est & sexagesimæ, & decima est & cu. & sexagesimæ, & duodecima & relata prima sexagesima per eandem inuenta, ergo & numeri propositi tanquam ille sit sexagesima denominatio, inueniam illius radicis inuentæ & quadratam, & cubicam, quia duodecima quantitas quæ est & relata prima numeri est secunda, quatuor intermediarum interponam inter & quadratum, & cubicam quadratam quatuor numeros in continua proportione, & secundus ex minoribus erit & relata prima numeri propositi Exemplum cubicæ volo & cum 5 habui & quadratam eius $2\frac{4}{5}$, sed volo proximiorem diuidendo $\frac{5}{4}$, per 4, quod est fermè duplum $2\frac{7}{4}$, exit $\frac{1}{4+1}$, detraho ex $2\frac{5}{4}$, relinquitur valde proxima & $5.2\frac{104}{4+1}$, huius igitur radix quadrata, primo inuenta est $1\frac{1}{2}$, secunda proximior est $1\frac{41}{84}$, reduco ad eandem denominationem fient $\frac{84}{220}, 2\frac{416}{4764}$, & $1\frac{861}{1764}$, inter 3944, & 2625, inueniemus duos numeros in continua proportione, vt vides, & erit secunda quantitas $\frac{6003}{6044}$, quod est $\frac{167}{909}$, proximum ad $1\frac{1}{2}$, & cubica. 5, nam eius cubus est $5\frac{13}{3+2}$, at exactissima est ergo $1\frac{69}{98}$, vt liquet. Pro relata prima ergo ponamus, vt velim & relata primæ 25, accipio 5 & 25, cuius & est: vt visum est, $2\frac{104}{4+1}$. similiter & cu. 5, fuit $1\frac{69}{98}$, igitur reducam ad unam denominationem, & inueniam quatuor numeros in continua proportione inter illos, & secundus post minimū ex illis erit & relata prima propinquissima 5. Quomodo verò inveniantur facilimè illi termini, docui in sexto libro operis perfecti.

Quarta regula est utilior, licet minus videatur nobilis, & est fundata in hoc, quod si a bis sit maior c & eis addatur b e, & d f aequales dico, quod erit minor proportio a c ad c f, quam a b ad c d, & ex consequenti per viam fracti maior pars unius erit c ipsius a e, quam c d ipsius a f ex Euclide. Dico ergo

8. Propos.
quinti Elem.
Per 18.
quinti Elem.

quod maior est proportio a b ad c d, quam
a e ad e f, fiat d g ad
quam sit b c vt a b ad a ————— b ————— e
c d, eritque a e ad c g |————|————|————|
vt a b ad c d, minor au- tē est a e ad c f, quam |————|————|————|
ad c g, igitur minor a e c d g f
ad c f quam a b ad c d

quod fuit propositum. Similiter si fuerint duæ quantitates , ab & c d , quarum ab sit maior e,c d autem eadē e minor,dico, quòd dimidium aggregati a b & c d maiorem habebit proportionem ad e , quam c d & mi-

Tom. IV.

nor, nam iuncta b f æquali d e ad a b, ita vt
 f g sit dimidium totius a f, quia ergo f g est
 dimidium f a & f b est minor dimidio f a
 cum sit minor b a & si-
 militer f g est minor ab,
 quia a b est maior dimi-
 dio a f, quia est maior b
 f, ergo proportio g f ad
 c est maior quam b f ad
 e, ita quam c d ad e, &c
 minor quam a b ad e,

minor quam a b ad e,
quod fuit propositū. Quo viso volo & 1000. Per 8. quin-
ti elem.

quadratam , & quod de quadrata dico, dico
etiam de aliis radicibus & erit ex secunda
regula harum $31\frac{39}{64}$, & quadratum erit 1000
 $\frac{1521}{64}$. Iuxta ergo primā partem regulæ $31\frac{32}{64}$,
erit minus, & in veritate in eo , quod fit
ducendo , vt vides , & hoc est proximum
ad $\frac{1}{110}$, multiplico igitur

$$\begin{array}{rcl} \text{duplum } 3\frac{1}{2}, \text{ quod est} & \frac{78}{61} & \frac{39}{61} \\ \text{ferme } 6\frac{3}{4} \cdot \text{ in } \frac{1}{160} \cdot \text{ fient} & 2379 & 2356 \\ \frac{67}{160} \cdot \frac{1}{4} \cdot \text{ detrahe ex } \frac{1521}{3844} & \frac{37}{372} & \end{array}$$

hoc modo, diuide 3844. per 160. exit 24. diuide 1521. per 24. exit 63. habes igitur quod sunt 63. igitur detracto ex 1521. nihil relinquitur, & erit & exacta valde 1000. hoc 31 $\frac{28}{61}$. cuius quadratum 1000 $\frac{41}{724}$. vides breuitatem, & propinquitatem in producto differentia est $\frac{1}{100}$. aut parum maius quod ad radicem comparatum cum debeat diuidi per duplū eius erit paulo maius $\frac{1}{6300}$. Vnde facilior est, & brevior hæc via quam per 100. additus. Rursus volo aliquid adimere & cum propinquitate ita facio. Considero quod 31 $\frac{28}{61}$ est maius $\frac{1}{6300}$. radice diuido 6300. per 62. exit 103. fermè, neque enim curio in hoc fractiones' multiplico ergo 103. in $\frac{28}{61}$. & habeo $\frac{3914}{628}$. hic denominator est proximus 6300. aufero ergo 1 ex 3914. habebo valde proximam & 1000. 31 $\frac{3914}{628}$. cuius quadratum est 1000. minus $\frac{1048}{1048}$. hoc ut dixi diuisum per duplum & quod est 63. est omnino insensibile in radice

Quinta regula est omnium pulcherima, & est communis omnibus & fractis & integris & omnibus generibus radicum, & sit exemplum. volo & radicis suprascripte scilicet $3\frac{1913}{6283}$. multiplico $3t$. in 6283 , & fit 194793 . cui addo 3913 . fit 198686 . manifestum est igitur, quod est $\frac{198686}{6283}$. aequalet $3\frac{1913}{6283}$. hoc facto, quod est communis omnibus radicibus extrahendis pro radice quadrata, multiplicabo numeratorem, qui est 194686 . per denominatorem, qui est 6283 . & si voluero radicem cubicam, multiplicabo eundem numeratorem per quadratum denominatoris, & si voluero radicem radicis, multiplicabo per cubum, multiplicabo per quadratum quadratum 6283 . & ita de aliis una diminutione minore, & eius qui prouenit numeris & supraposita denominatori erit & eiusmodi, quam suscepisti, velut in exemplo fuit numerus $\frac{198686}{6283}$. quia ergo volo & quad. multiplico 198686 . in 6283 , & fit 1248344138 . huius accipio & quad. quae est 35332 . haec autem est dividenda per 6283 . & exeunt $5\frac{3917}{1256}$. ecce vides radicem

Y y 2 exactam